

بیمارستان فوق تخصصی پارسیان

آنژیوگرافی، آنژیوپلاستی

تهیه کننده: واحد آموزش به بیمار بیمارستان پارسیان
تأیید کننده: مدیر گروه قلب و عروق
ویرایش: ۴
آخرین بازنگری: سال ۱۴۰۴

امکان موفقیت در آنژیوپلاستی برای باز کردن رگ ها چقدر است ؟

مگر در موارد انسداد کامل مزمن (CTO) رگ که به میزان موفقیت کمتر است در برطرف کردن تنگی عروق آنژیوپلاستی بیش از ۹۵٪ مواقع موفقیت آمیز است .
ضمناً لازم است بدانید همزمان با آنژیوپلاستی و آنژیوگرافی تیم مستقر در اتاق عمل جراحی قلب جهت هر گونه جراحی ورژانسی آماده می باشد .

منبع:

۱- NHS- Patient information sheet- 2010

۲- کتاب مرجع پرستاری داخلی و جراحی (برونر و سودارث)

توجه به ارتقاء سلامت ذی نفعان
با رویکرد اولویت پیشگیری بر درمان

تهران، سعادت آباد، میدان کاج، نرسیده به میدان فرهنگ

تلفن: ۰۲۱-۲۲۳۶۳۳۱۲ فکس: ۰۲۱-۲۲۳۶۲۵۵۵

تلفن مستقیم کلینیک: ۰۲۱-۲۲۳۶۳۳۲۲

info@parsianhospital.com parsianhospital.com

بخواهد و همراهان با اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرند .

۵- تا ۴۸ ساعت بعد از آنژیوگرافی متفورمین نباید مصرف شود .

۶- مصرف وارفارین باید با نظر پزشک معالج ادامه یابد .

۷- مصرف آسپرین (ASA) را ادامه دهید .

آنژیوپلاستی:

تکنیک اصلی آنژیوپلاستی مانند آنژیوگرافی است. در واقع بعد از آنژیوگرافی و مشخص کردن تنگی یا انسداد عروق با صلاح دید پزشک معالج به روش آنژیوپلاستی عروق باز می شوند. بدون آن که نیاز به عمل جراحی باشد.

این روش باز کردن عروق با بالن زدن و استنت گذاری نامیده می شود. به عبارتی در طی آنژیوپلاستی یک بالون ظریف از طریق گاید (راهنما) به محل تنگی فرستاده می شود و در این محل باد می شود که با فشار بر روی ناحیه تنگی فسمت باریک شده عروق گشاد می شود و در جریان طبیعی خون مجدداً برقرار می شود. بعد از بالون زدن در اکثر موارد یک لوله توری مشبک که استنت یا همان فنر نامیده می شود در رگ گشاده شده قرار می گیرد تا از انسداد مجدد رگ جلوگیری نماید.

چه مدت بعد از آنژیوپلاستی بیمار باید در بیمارستان بماند ؟

حداقل یک شب بعد از آنژیوپلاستی بیمار در بیمارستان بستری می گردد.

چه زمانی بعد از آنژیوپلاستی می توان غذا خورد ؟

طی دو ساعت بعد از آنژیوپلاستی می توان مایعات خورد و بعد از خارج کردن وسیله شریانی می توان غذای سبک میل کرد.

مراقبت قبل و بعد از آنژیوپلاستی و عوارض آن:

اصول مراقبت ها و عوارض مانند آنژیوگرافی است و موارد خاص به شرح زیر است:

۴ تا ۶ ساعت بعد از خارج کردن وسیله شریانی بیمار باید بر روی تخت استراحت کند و کیسه شن داشته باشد. و بعد از این مدت با کمک پرستار از تخت پایین بیاید ولی نباید بخش را ترک نماید. در صورت بروز خونریزی که علامت آن گرم شدن ناحیه کشاله ران است باید سریعاً پرستار را مطلع نمود.

آنژیوپلاستی چه مدت طول می کشد:

طول مدت آنژیوپلاستی همیشه قابل پیش بینی نیست و از چند دقیقه تا یک ساعت و حتی بیشتر ممکن است طول بکشد.

چرا آنژیوگرافی می‌کنیم؟

آنژیوگرافی یکی از بهترین روش‌های تخصصی برای بررسی بیماری‌های عروقی است. در این روش تشخیص تنگی یا انسداد عروق و گشادای غیر طبیعی عروق بررسی شده و همچنین وضعیت عروق خونی ارگان‌های بدن مانند (قلب و کلیه و ...) و محل دقیق خون‌ریزی‌های داخلی جهت انجام اقدامات درمانی بعدی تعیین می‌گردد.

آنژیوگرافی چیست و چگونه انجام می‌شود؟

آنژیوگرافی عبارتست از استفاده از اشعه X برای تصویربرداری از عروق قسمت‌های مختلف بدن از جمله مغز، قلب و کلیه در این روش تخصصی بیمار بعد از آن که برای انجام آنژیوگرافی آماده شد از بخش پست‌کد به اتاق آنژیوگرافی منتقل می‌شود که شامل یک تخت متصل به تجهیزات تابنده X و مانیتورهای نمایشگر می‌باشد. بعد از این که بیمار روی تخت قرار گرفت در مواردی که آنژیوگرافی از طریق کشاله‌ران انجام می‌شود (اکثر موارد) پوست ناحیه کشاله‌ران که قبلاً شیو (تراشیده) شده است با مواد ضد عفونی‌کننده به طور کامل تمیز می‌گردد. یک پارچه بلند که از چانه تا نوک پاها را می‌پوشاند روی بیمار قرار می‌گیرد.

این پارچه فقط در ناحیه کشاله‌ران یک سوراخ دارد. در مرحله بعد با تزریق ماده بی‌حسی، پشت ناحیه کشاله‌ران بی‌حس می‌شود. که مختصر احساس سوزش را به همراه آورد.

ولی به سرعت سوزش برطرف شده و این ناحیه بی‌حس می‌شود. سپس سوزن آنژیوگرافی توسط پزشک از محل بی‌حس شده وارد شریان می‌شود و یک شیت (لوله پلاستیکی) انعطاف‌پذیر وارد شریان می‌شود.

سپس کاتتر توسط پزشک تا مکان مورد نظر در عروق قلب، کلیه-مغز و ... فرستاده می‌شود. البته شما کاتتر را در رگ هایتان احساس نمی‌کنید. پس از آنکه نوک کاتتر به محل مورد نظر رسید ماده حاجب به درون کاتتر تزریق می‌شود و همزمان با آن دستگاه تابنده اشعه‌ش شروع به تصویربرداری می‌کند، تصاویر را در مانیتورهای نمایشگری که در روبروی تیم پزشکی قرار دارد نشان می‌دهد. به عبارتی رگ‌های خونی که در حالت عادی توسط اشعه‌ش قابل رویت نیستند. پس از تزریق ماده حاجب قابل تصویربرداری می‌باشند.

در این مرحله است که پزشک وضعیت عروق را بررسی و برای انجام اقدامات آتی برنامه‌ریزی می‌کند.

پس از انجام تصویربرداری کاتتر از بدن خارج می‌شود و محل کاتتر توسط دست حداقل به مدت ۵ دقیقه جهت کنترل خون‌ریزی تحت فشار قرار می‌گیرد. در تمام طول مدت آنژیوگرافی که حدود ۲۰-۱۰ دقیقه طول می‌کشد بیمار بیدار و هوشیار است.

آنژیوگرافی درد دارد یا خیر؟

تزریق موضعی برای بی‌حسی پوست ناحیه کشاله‌ران باعث کمی سوزش می‌شود. ولی باقی اعمال انجام شده در حین آنژیوگرافی بدون درد است. ولی در برخی مواقع هنگام تزریق ماده حاجب بیمار احساس گرمی یا گرفتگی دارد.

آیا آنژیوگرافی عوارض دارد؟

آنژیوگرافی یک روش تشخیصی همراه با وارد کردن کاتتر به درون عروق و یا تزریق ماده حاجب است که به همین علت ممکن است طبیعتاً با عوارضی همراه باشد.

در صورت بروز عوارض اقدامات درمانی لازم که شامل درمان اورژانسی بستری شدن در بیمارستان و همچنین درمان و پیگیری سرپایی است انجام می‌شود.

عوارض آنژیوگرافی:

شایع‌ترین و مهم‌ترین عوارض آنژیوگرافی عبارتند از:

۱- تجمع خون در محل ورود سوزن آنژیوگرافی که اکثر موارد با استراحت و مراقبت‌های پزشکی بهبود می‌یابد و در صورت نیاز تخلیه خون جمع شده انجام می‌شود.

۲- عفونت در محل تزریق سوزن آنژیوگرافی که با تجویز آنتی‌بیوتیک برطرف می‌گردد. (بسیار نادر است)

۳- احساس درد در ناحیه کشاله‌ران که ممکن است چند روز طول بکشد.

۴- بروز درد گذرا هنگام آنژیوگرافی در قفسه سینه که خود به خود بهبود می‌یابد.

۵- بروز آلرژی به ماده حاجب که ممکن است منجر به حساسیت پوستی، یا سایر تظاهرات حساسیتی شود.

۶- بروز مشکلات کلیوی بخصوص در کسانی که دچار بیماری‌های کلیوی یا دیابت هستند. این امر ناشی از دفع ماده حاجب از طریق کلیه هاست.

۷- بروز عوارض جدی مانند سکته قلبی - سکته مغزی - پارگی عروق و ایست قلبی که ممکن است احتیاج به درمان اورژانسی یا عمل جراحی فوری داشته باشد. (نادر است)

آمادگی‌های قبل از آنژیوگرافی چیست؟

۱- قبل از پذیرش برای آنژیوگرافی آزمایشات لازم نوار قلب و احتمالاً عکس قفسه سینه انجام می‌شود.

۲- در خصوص صرف غذا قبل از آنژیوگرافی رعایت موارد زیر ضروری است:

الف) اگر آنژیوگرافی صبح انجام می‌شود بیمار نباید از ساعت ۱۲ شب به بعد غذا میل کند و حداقل ۶ ساعت قبل از آنژیوگرافی باید چیزی نخورد.

ب) اگر آنژیوگرافی بعد از ظهر انجام شود بیمار می‌تواند یک صبحانه سبک در ساعت ۶ صبح میل کند.

۳- داروهای مصرفی خود را طبق برنامه قبلی میل کنید مصرف وارفارین را باید ۴ روز و مصرف متفورمین را باید یک روز قبل از آنژیوگرافی قطع نمایید. در مورد مصرف کلیه داروها با پزشک خود مشورت نمایید و دستورات را دقیق اجرا کنید.

۴- قبل از انجام آنژیوگرافی لازم است موهای کشاله‌ران در هر دو طرف به طور کامل تراشیده شود.

۵- در صورت سابقه آلرژی به خصوص به ماده حاجب حتماً پزشک و پرستار خود را مطلع سازید.

۶- در مدت آنژیوگرافی و همچنین برای رفتن به منزل و شب اول اقامت در منزل بعد از آنژیوگرافی حتماً باید یک نفر همراه داشته باشید.

نکاتی که باید بعد از آنژیوگرافی رعایت شود:

۱- بعد از خارج کردن کاتتر آنژیوگرافی - خون‌ریزی را با فشاری که به مدت ۵ تا ۱۰ دقیقه روی محل رود سوزن وارد می‌کنند کنترل می‌نمایند سپس کیسه‌شن جهت ادامه فشار گذاشته می‌شود.

۲- بعد از آنژیوگرافی بیمار به صورت طاق باز دراز می‌کشد و فشار خون، نبض پا و وضعیت کشاله‌ران توسط پرستار چک می‌شود.

۳- به مدت چند ساعت بعد از آنژیوگرافی بیمار باید استراحت کند.

۴- در صورت مشاهده خون‌ریزی در محل ورود سوزن در منزل که علامت آن احساس گرا در محل است بیمار باید سریعاً طاق باز